

A hét ünnepe: A SZENT KERESZT FELMAGASZTALÁSA

Ennek ünnepe 335. szeptember 13-ára nyúlik vissza, amikor Jeruzsálemben felszentelték a bazilikát, amelyet Nagy Konstantin császár emeltetett Krisztus sírja fölé. A Szent Keresztet Nagy Konstantin császár édesanyja, Szent Ilona találta meg Jeruzsálemben. A Keresztet szeptember 14-én ünnepélyesen felmutatták az összegyűlt népek. Innen az elnevezés: Szent Kereszt felmagasztalása.

Az ereklyét, amelyet később elraboltak a perzsák, Hérakleiosz császár 630 körül szerezte vissza és vitte őrzési helyére – a legenda szerint mezítláb, szegényes ruhában, a saját vállán.

AZ ÉLET IGÉJE – 2018. SZEPTEMBER

„Fogadjátok szelídséggel a belétek oltott tanítást, ez képes megmenteni lelketeket.” (Jak 1,21)

E hónap életigéje a jeruzsálemi egyház egyik jelentős alakjának, Jakabnak tulajdonított szövegből való. Arra buzdítja a keresztényeket, hogy a tetteik legyenek összhangban a hitükkel.

A levél elején aláhúzza ennek egyik lényeges feltételét: szabaduljunk meg minden rossztól, hogy be tudjuk fogadni Isten igéjét; és engedjük, hogy az ige vezessen bennünket keresztény hivatásunk teljes megvalósítására.

Isten igéjének sajátos ereje van: teremt, jó gyümölcsöt terem az egyes emberben és a közösségben, szeretet kapcsolatot épít Isten és közöttünk, valamint az emberek között.

Jakab azt mondja, hogy ez a tanítás már „belénk van oltva”.

„Fogadjátok szelídséggel a belétek oltott tanítást, ez képes megmenteni lelketeket.”

Miként? Egészen biztosan azért, mert Isten már a teremtéskor véglegesen kimondott egy ígét: az ember az Ő „képmása”. Minden emberi teremtmény tehát Isten partnere, akit azért hívott létre, hogy megossza vele az életét, mely közösség és szeretet.

A keresztényeket a keresztség szentsége oltja be Krisztusba, Isten Igéjébe, aki belépett az emberiség történelmébe.

Ő minden emberbe elvetette igéjének a magvát, mely a jóra, az igazságosságra, önmagunk ajándékozására és a közösségre hív. Ha szeretettel fogadjuk és gondozzuk ezt a magot saját „földünkben”, akkor életre tud kelni és gyümölcsöt terem.

„Fogadjátok szelídséggel a belétek oltott tanítást, ez képes megmenteni lelketeket.”

Tudjuk, hogy a Biblia az egyik hely, ahol Isten szól hozzánk, és a keresztények számára ez az evangéliumokban csúcsonyul ki. Ha szeretettel olvassuk a Szentírást, az ő igéjét fogadjuk be, és ha megérezzük, akkor a gyümölcsöket is meglátjuk.

Istent hallgathatjuk a szívünk mélyén is, ahol gyakran oly sok „beszéd” és „hang” kavargik: szlogenek, javaslatok, hogy mit válasszunk, életmodellek, mint ahogy aggodalmak és félelmek is... De hogyan ismerjük fel Isten igéjét, hogy teret adhassunk neki, hogy az ige éljen bennünk?

Fegyverezzük le a szívünket, és „adjuk meg magunkat” Isten hívásának, szabadon és bátran hallgassunk a hangjára, mely sokszor a leghalkabb és legszerényebb hang.

Azt kéri, hogy lépünk ki önmagunkból és vágjunk bele az Istennel és a többi emberrel való párbeszéd és találkozás útjának kalandjába. Együttműködésre hív, hogy szebbé tegyük az emberiséget, és ebben a munkában mindannyian egyre inkább testvérek tekintsük egymást.

„Fogadjátok szelídséggel a belétek oltott tanítást, ez képes megmenteni lelketeket.”

Isten igéje ugyanis át tudja alakítani a hétköznapijainkat olyan történeté, melyben egyre inkább megszabadulunk a személyes és a társadalmi rossz sötétségétől. De ehhez személyes és tudatos odaadásunkat várja, akkor is, ha az tökéletlen, törekeny és mindig lehet teljesebb.

Érzéseink és gondolataink egyre jobban hasonlítanak majd Jézuséra, megerősödik bennünk a hit és a remény Isten szeretetében, és közben kinyílik a szemünk és kitarulnak karjaink testvéreink szükségleteire.

Chiara ezt javasolta 1992-ben: „Jézusban mély egység figyelhető meg a mennyei Atya iránti szeretete és az emberek, a testvérei iránt megnyilvánuló szeretete között. A legnagyobb összhangban volt a tanítása az életével. Ez mindenkit lenyűgözött és vonzott. Nekünk is ilyennek kell lennünk. Gyermeki egyszerűséggel kell Jézus szavait befogadnunk és a maguk ragyogó tisztaságában, erejében, radikalitásában életre is kell váltanunk; hogy olyan tanítványai lehessünk, amilyenek ő akar, vagyis ugyanolyanok, mint a mesterünk: megannyi Jézus szerzte a világban. Lehet ennél szebb és nagyobb kaland az életünk?”

Letizia Magri

Harmai Gábor: A MAGYAROK MEGTÉRÉSE (III.)

Biztosan Szent István saját műve az egyházmegyék megszerzése. Ennek óriási jelentősége, hogy a megkeresztelték innentől egyházi előjárót, egyházi felügyelőt kaptak. Érdekesség, hogy az episzkoposz szó görögül eredendően valóban „felügyelő”-t jelent. A püspökök dolga lett a templomok fölépíttetése, papsággal való ellátása, az egyházi adó beszedése, de az is, hogy az alapfokú oktatást műveltebb plébánosok, plébániai iskolákban ugyanúgy megszervezzék, ahogyan azt a frank birodalom számára Nagy Károly tanácsadója, Alkuin szerzetes előírta.

A magyar egyházszervezet leképezte a független királyság viszonyait. Esztergom ugyanis nem egy német érsektől függő püspököt kapott, hanem egy primást, görög szóval pátriárkát. Az esztergomi primás vagy pátriárka tehát egy önálló magyar egyháztartomány feje lett, dogmatikai egységben a római pápával, de lényegében önálló egyházszervezőként.

Magának Szent Istvánnak az önálló királyi jogait a németek egy középkori gesztussal ismerték el: lándzsát küldtek neki. Anakronizmus, vagyis a későbbi német politika visszavetítése Szent István korába, Szent István un. ravaszságát dicsérni, amivel a pápától kért koronát, hogy ne kellejen se a német, se a bizánci császártól függenie.

Az igazság az, hogy Kr. u. 1000 körül a római pápa szinte alattvalói függésben volt a német császártól, aki katonailag védte meg őt a címére ácsingózó római családoktól. Így az, hogy Szent István a pápától kérhetett saját koronát, aligha történt német beleegyezés nélkül.

Tipikus Szent István korabeli egyházi karrier-történet Szent Gellérté. Gellért az akkor már erős és szép jövő előtt álló itáliai kikötővárosból, Velencéből indult szentföldi zarándokútra, de hajója összetört az Adriai tenger szikláin. Magyarországon tehát hajótöröttként kezdte, és ilyen emberből lett végső soron a királyság megmentője a Szent István halálát követő zűrzavaros években. A két pontot az köti össze, hogy Szent István fölfigyelt a hajótöröttre, behozta őt a királyi kancelláriára, ahol rövidesen a király megbecsült tanácsadója, és Szent Imre herceg nevelője lett belőle. Ebbéli érdemeit jutalmazta az udvar a Csanádi püspökséggel. Az írástudás nagy kincs volt a korban és lényegében papi monopólium.

Megjegyzést érdemel az ún. ősmagyar rovásírás. Bizonyos, hogy volt a magyaroknak rovással kialakított jelzésrendszere, de hogy ez már Szent István idején betűírás lett volna, az annál kérdésesebb. Inkább a reneszánsz Erdély főúri intellektuális játékaának tűnik, hogy a különféle rovott jelekhez betűértékeket rendeltek.

Mindenesetre, aki úgy gondolja, hogy Szent Istvánnak kötelessége lett volna megőrizni a rovásírást, annak hasznos ujjgyakorlat lehet mondjuk a Tihanyi Apátság alapítólevelét fára elkészíteni. ....

Szent Henrik halála után a német politika fordulatot vett, egyre terjeszkedőbb irányt öltött, és ez a Magyar Királyság függetlenségét is veszélyeztette. A 30-as években már az idős Szent Istvánnak is fegyverrel kellett kiverni az országból a korábbi német szövetséges, a német császár hadait.

Az új királyság önállósága rögtön hatalmas veszélybe került, amikor az államszervező Szent István fiúági örökös nélkül meghalt 1038-ban. A készülő vihar előérzete indította Szent Istvánt arra, hogy a koronát a Szűzanyának ajánlja föl, így Magyarországot Mária országának nyilvánítsa.

A politikai fejlemények azonban aggasztóak voltak. A lányági trónörökös, Orseolo Péter a német császárra támaszkodott, és hűbéresküt is tett neki, a szerveződő nemzeti ellenállás viszont Szent István papjaiban és püspökeiben is csak német ügynököket látott.

Az ún. „pogánylázadás” igazából a német császár embereinek tekintett német és észak-olasz papság ellen irányult, őket gyilkolták meg hatalmas tömegben, a vértanúságuknak jelképes figurája Szent Gellért, akit szintén a győztes „pogánylázadók” ölték meg.

Maga Szent Gellért azonban aktív alakítója is volt az eseményeknek. Ő hívta be korábbi lengyel száműzetéséből az országba a későbbi I. András királyunkat, aki az Árpád-ház férfi ágából származott, és akinek a „pogánylázadók” annak ellenére is azonnal behódoltak, hogy ő maga is a kereszténység újraszervezése mellett döntött, papokat azonban nem az immár ellenségévé vált Német Császárságból, hanem Bizáncból, a szláv népektől és Franciaországból meghívva.

A sikeres pogánylázadás, és ezt követően a kereszténység történelmi léptékkal gyors újraszervezése annak a bizonyítéka, hogy Szent István erős alapot vetett a keresztény Magyar Királyságnak, a pogányságnak pedig nem volt olyan vallási- vagy politikai programja, amely ennek alternatíváját jelentette volna. A magyar pogányság vezérkultusz volt. Legvalódibb folytatását a keresztény szentmise jelenti, ahová a szent vezér, Szent István jobbjá azóta is inti a magyarságot.